

ledes. den ærede Indenrigsminister og Adskillige af de foregaaende Talere have yttret, at det var paatrængende nødvendigt at faae denne Sag bragt i Orden, førend en ny Communallov udkommer. Indenrigsministeren har i Rigsdagsstibenden Nr. 48 yttret, at man maatte have denne Sag paa det Nene, og derefter see, hvorledes Forholdene ville stille sig. For mitg er det saa soleklart, at jeg virkelig ikke veed, hvad der skal ventes paa, da Hartkornet jo dog vil være ligeliggjort, forsaavidt Skatter og communale Byrder angaaer. Men, for ikke at mistydes, vil jeg dog tilstaae, at jeg langt fra er enig med den ærede Rigsdagsmand for Hølbek Amts 5te District (N. Andreaesen), naar han siger, at der ved denne Lov bringes en fuldkommen Lighed tilveie mellem Byrderne paa de forffjellige Slags Jord, thi en større Ulighed bliver dog tilbage. Der er nemlig en Byrde, som vedbliver at hvile paa det ufrie Hartkorn, og som er større end nogen af dem, vi her tale om at afløse, og det er Tienderne; men det vedkommer ikke saa noie denne Sag. Men jeg tilstaaer, at jeg i Grunden kunde ønske nærmere Forklaring over, hvorfor vi egentlig skulle vente paa Communalloven, indtil vi have denne Sag ordnet. Til Beroligelse for DHrr. som troe, at det er nødvendigt, vil jeg sige Dem, at det, at de komme frem med en Communallov, vil netop være et Middel til, at vi kunne lade denne Lov passere, om vi ogsaa havde Betænkeligheder derved, thi vor Uttraa efter en ny Communalforfatning er saa stor, at, hvis Loven derom kom frem, men det viste sig, at den ikke kunde træde i Kraft uden i Forbindelse med Hartkornets Egnalsering, saa vilde vi finde os i at gjøre Opoffrelser for denne Lov, for at faae en anden, for os vigtig Sag, bragt tilende. Jeg mener forøvrigt, at vi under alle Omstændigheder skulle have Ende paa denne Lov; og, hvis det skulde vise sig, at vi ikke kunne blive enige om, hvorvidt vi vilde udstrække Erstatningen, eller paa hvilken Maade vi vilde yde den, saa skal jeg dog ønske, hvad jeg vilde ønske, at Regjeringen for

lange siden havde gjort, at den nemlig havde befalet, at de communale Byrder, hvorom Striden i det daglige Liv meest dreier sig, skulde udredes lige af alt Hartkorn. Og, naar Regjeringen havde gjort dette for lange siden, saa vilde den Agitation, som denne Sag har vakt, være forsvunden; thi Agitationen har dreiet sig om de communale Byrder og ikke om Skattelettelsen, hvorfor det er, at Erstatningen skal gives. Jeg vil nu henstille til DHrr., som havde isinde at vidtløftiggjøre denne første Behandling, om De ikke med mig kunne være enige i, at, naar De forudsee, at der ikke er nogen egentlig Strid mellem os eller mellem Majoriteten, om De saa ikke kunde beqvemme sig til at forfsaane os for at høre Deres Grunde.

With: Jeg maa være enig med den ærede sidste Taler i, at det var ønskeligt, at denne vidtløstspundne Forhandling, som nu strækker sig paa tredje Dag, snart kunde tilendebringes, og jeg skulde derfor ikke have taget Ordet, naar det ikke var for at belyse en eneste Side af Sagen, som jeg endnu ikke har hørt omtale, men, inden jeg gjør det, vil jeg erklære, at jeg hidtil havde troet, at vi Alle vare enige om, at det frie Hartkorn snarest muligt maatte blive egaliseret, og at Bestøderne af det frie Hartkorn skulde have Erstatning, naar jeg ikke idag med mine egne Dren havde hørt det Modfatte, og jeg havde hidtil troet, at Uenigheden blot bestod deri, at man ikke vilde have Erstatningen saa fuldstændig, som Lovudkastet har foreslaaet. Jeg vil lægge megen Bægt paa, at denne Sag bringes til Ende i denne Session, og jeg vil bede erindret, at et Lands-thing og en Rønge ogsaa have Stemme med i denne Sag, og at vi derfor ikke skulle spænde Buen høiere, end vi kunne vente, at den vil holde.

NB. Paa Grund af den i Nr. 80 1ste Spalte Linie 23 f. o. indløbne Feil, der findes angiven blandt „Rettelser“ i Nr. 81, er Nr. 80 omtrykt og følger med nærværende Nr.